کمیسیون مستقل حقوق بشر
افغانستان

د افغانستان د بشر دحقوقو خپلواک
کمیسیون

Afghanistan Independent Human Rights Commission

کنوانسیون رفع کلیه تبعیضات علیه زنان

مصوب ۱۸ دسمبر ۱۹۷۹ مجمع عمومی سازمان ملل متحد

از نشرات کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان

بخش انکشاف حقوق زنان

بسم الله الرحمن الرحيم

کنوانسیون رفع کلیه تبعیضات علیه زنان

مصوبه ۱۸ دسامبر ۱۹۷۹مجمع عمومی سازمان ملل متحد

از نشرات کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان

بخش انکشاف حقوق زنان

دولتهای عضو کنوانسیون حاضر:

- با توجه به منشور سازمان ملل مبنی بر اعتقاد راسخ به اصول اساسی حقوق بشر و احترام به ارزش ذاتی و برابری خدشه ناپذیر حقوق مردان و زنان
- با توجه به اعلامیه جهانی حقوق بشرکه اصل قابل قبول نبودن تبعیض را تائید نموده است و اعلام داشته است که تمام افراد بشر آزاد و برابر بدنیا میآیند و همه از کلیه حقوق و آزادیهائی که در آن بیان شده است بدون هیچگونه تمایزی از جمله تمایز در جنسیت برخوردار میباشند.
- با توجه به اینکه دولتهای عضو میثاقهای بین المللی حقوق بشر، متعهد شده اند که حقوق برابر مردان و زنان را در بهره مندی از کلیه امور اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، مدنی و سیاسی تضمین نمایند.
- با در نظر گرفتن میثاقهای بین المللی تحت نظر سازمان ملل و نمایندگی های تخصصی جهت ترویج و پیشرفت حقوق برابر مردان و زنان ،
- با توجه به قطعنامه ها، اعلامیه ها و توصیه هایی که بوسیله سازمان ملل و نمایندگی های تخصصی جهت ترویج و پیشرفت برابری حقوق مردان با زنان، تصویب شده است.
- نگرانی از اینکه علیرغم اسناد گوناگون و فراوان، هنوز ادامه تبعیضات علیه زنان وجود دارد.

و یادآوری به اینکه تبعیض علیه زنان، نقض اصول برابری حقوق و احترام به شخصیت انسانی میباشد و (این تبعیضات) مانعی است برای شرکت زنان در شرایط مساوی با مردان

در زندگی سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کشورهای آنان و نیز از رشد سعادت جامعه و خانواده جلوگیری میکند و باعث بوجود آوردن مشکلات بیشتر برای توسعه و قابلیتهای زنان جهت خدمت به کشور خودشان و (جامعه) بشری میشود.

- با در نظر گرفتن اینکه زنان در مواقع فقر حداقل دسترسی را به مواد غذائی، صحت، تحصیل، آموزش، فرصتهای اشتغال و دیگر نیازمندی ها دارند.
- با اعتقاد به ایجاد نظم نوین اقتصاد بین المللی مبنی بر برابری و عدالت که کمک مهمی در جهت ترویج و پیشرفت برابری بین مردان و زنان است.
- با تاکید به ریشه کن کردن آپارتاید در اشکال گوناگون آن مانند نژاد پرستی، تبعیض نژادی، بهره برداری (استعمار) و بهره برداری جدید (استعمار نو)، تجاوز، اشغال، سلطه خارجی و دخالت در امور داخلی کشورها که لازمه تحقق کامل حقوق مردان و زنان میباشد.
- با تاکید بر تقویت صلح و امنیت بین المللی، تنش زدائی بین المللی، همکاری متقابل میان تمام دولتها، صرف نظر از نظامهای اجتماعی و اقتصادی آنها، خلع سلاح اتمی تحت نظارت مستقیم و موثر کنترل بین المللی، (همچنین) با تاکید بر اصول عدالت، برابری و منافع متقابل در روابط میان دولتها و درک حقوق مردم تحت سلطه استعمار و بیگانه و اشغال خارجی برای حق تعیین سرنوشت و استقلال و نیز احترام به حاکمیت ملی و تمامیت ارضی که باعث پیشبرد روند توسعه اجتماعی و در نتیجه کمک به دستیابی کامل برابری بین مردان و زنان خواهد بود.
- با اعتقاد به اینکه پیشرفت و توسعه تمام و کمال یک کشور، رفاه جهانی و علت (برقراری صلح)، لازمه حداکثر شرکت زنان در تمام زمینه ها و در شرایط مساوی آنها با مردان است.

- با یادآوری اینکه سهم عمده زنان در رفاه خانواده و پیشرفت جامعه تا به حال بطور کامل شناخته نشده است. اهمیت (نقش) اجتماعی مادر و نقش والدین در خانواده و تربیت و رشد کودکان و با توجه به اینکه نقش زنان در تولید مثل نباید بر اساس تبعیض قرار گیرد بلکه تربیت و رشد کودکان مستلزم یک توافق در مسئولیت بین مردان و زنان در (خانواده) و همین طور در جامعه است.
- با توجه به تغییر نقش سنتی مردان و زنان در جامعه و خانواده، دستیابی به برابری کامل بین مردان و زنان ضروری و لازم است.
- با تصمیم به اجرای اصولی که در اعلامیه رفع تبعیض علیه زنان آمده است و بخاطر آن اهداف و نیز جهت انجام اقدامات ضروری برای از میان برداشتن اینگونه تبعیضات در تمامی اشکال و مظاهر آن، دولتهای عضو مواد زیر را می پذیرند:

قسمت اول

ماده اول

برای (درک) مفاهیم کنوانسیون حاضر، عبارت تبعیض علیه زنان، به معنی قائل شدن به هرگونه تمایز، استثناء یا محدودیت (محرومیت) بر اساس جنسیتی است که نتیجه یا بمنظور خدشه دار کردن و یا بی اثر نمودن رسمیت شناختن، بهره مندی یا اعمالی که بوسیله زنان انجام میگیرد، صرف نظر از وضعیت تاهل آنها و بر مبنای برابری حقوق انسانی مردان و زنان و آزادیهای اساسی

در زمینه های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، مدنی و یا هر زمینه دیگر اطلاق میگردد.

ماده دوم

دولتهای عضو، تبعیض علیه زنان را در تمام اشکال آن، محکوم میکنند و بیدرنگ و به طرق مقتضی، با سیاست محو تبعیض علیه زنان موافقت میکنند و آنرا پی گیری مینمایند و بدین منظور امور زیر را تعهد میکنند:

الف- گنجاندن اصل برابری مردان و زنان در قوانین اساسی شان یا دیگر قوانین در این مورد. (دولتهای عضو) اگر تاکنون چنین قانونی را وضع نکرده اند از طریق وضع قانون (قوانین عادی لازم الاجرا) یا دیگر قوانین مناسب از تحقق عملی این اصل اطمینان حاصل خواهند کرد.

ب- اتخاذ قوانین مناسب و دیگر اقدامات لازم که شامل تصویب مجازاتهای مناسبی است، بمنظور جلوگیری از اعمال تبعیض علیه زنان.

ج- ایجاد حمایت قانونی از حقوق زنان بر مبنای برابری با مردان و اطمینان از طریق مؤسسات قضائی ملی و دیگر نهادهای عمومی در جهت حمایت موثر از زنان در مقابل هر نوع اقدام تبعیض آمیز.

د- خودداری از انجام هرگونه اقدام و عمل تبعیض آمیز علیه زنان و تضمین اینکه مقامات و موسسات عمومی طبق این تعهد عمل نمایند.

ه - اتخاذ هرگونه اقدام مناسب در جهت رفع تبعیضات علیه زنان بوسیله هر فرد، سازمان یا موسسه.

و- اتخاذ اقدامات مناسب که شامل (تدابیر) وضع قوانین برای تغییر، اصلاح یا فسخ قوانین موجود،

مقررات، عادات (عرف) و عملکرد هائی که باعث بوجود آمدن تبعیض علیه زنان میباشند.

ح- لغو کلیه مقررات کیفری داخلی (ملی) که باعث بوجود آمدن تبعیض علیه زنان میباشند.

ماده سوم

دولتهای عضو کلیه اقدامات لازم و مناسب را در تمام زمینه ها بویژه سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی و از جمله وضع قوانین، اعمال خواهندکرد تا بدینوسیله از توسعه و پیشرفت کامل (وضعیت) زنان اطمینان حاصل نمایند. (این اقدامات) به منظور تضمین حقوق زنان جهت اعمال و بهره مندی آنان از حقوق بشر و آزادیهای اساسی بر پایه برابری با مردان انجام خواهد گرفت.

ماده چهارم

۱- اتخاذ اقدامات موقت و ویژه که بوسیله دولتهای عضو و بمنظور سرعت بخشیدن بالفعل در برقراری برابری بین مردان و زنان انجام میگیرد نباید بعنوان (رفع) تبعیض بگونه ای که در این کنوانسیون تعریف شده است، تلقی گردد. اما (برعکس) این اقدامات موجب اعتبار بخشیدن و حمایت از نابرابری و (بکار بردن) معیارهای مجزا خواهد شد، (زیرا) در زمان رسیدن به اهداف مورد نظر که فرصتها و رفتارهای برابر است، (این اقدامات موقت) متوقف خواهد شد.

۲- اتخاذ تدابیر ویژه دولتهای عضو که شامل اقداماتی است که در کنوانسیون حاضر جهت حمایت از مادران منظور شده است، به عنوان تبعیض در نظر گرفته نخواهد شد.

ماده پنجم

دولتهای عضو اقدامات مقتضی زیر را به عمل خواهند آورد:

الف- اصلاح الگوهای اجتماعی ، فرهنگی و رفتاری مردان و زنان به منظور از میان برداشتن تعصبات، عادات و دیگر عملکردها که بر طرز تفکر دون و زیر دست قرار دادن یا برتری (یک جنس نسبت به جنس دیگر) یا نقش های کلیشه ای برای مردان و زنان قرار دارد.

ب- مطمئن شدن از آموزش و پرورش خانواده که شامل درک مناسب و صحیح از (وضعیت) مادری بمثابه یک وظیفه اجتماعی و شناسائی مسئولیت مشترک مردان و زنان در رشد و تربیت کودکان میباشد. (همچنین) با درک این (موضوع) که منافع کودکان در همه موارد از اولویت برخوردار میباشند.

ماده ششم

دولتهای عضو اقدامات مقتضی راکه شامل وضع قوانین بمنظور (جلوگیری از) تمام اشکال سؤ استفاده از زنان و بهره برداری آنان است، بعمل خواهند آورد.

قسمت دوم

ماده هفتم

دولتهای عضو اقدامات مقتضی برای رفع تبعیضات علیه زنان در حیات سیاسی و اجتماعی کشور بعمل آورده و بویژه اطمینان حاصل نمایند که (در شرایط) مساوی با مردان، حقوق زیر برای آنها تامین گردد:

الف: (حق) شرکت در همه انتخابات و همه پرسی های عمومی و صلاحیت انتخاب شدن در تمام ارگانهای انتخاباتی عمومی

ب: (حق) شرکت در تعیین سیاست های حکومت (دولت) و اجرای آنها و به عهده داشتن پستهای دولتی و انجام وظائف عمومی در تمام سطوح حکومتی (دولتی)

ج: (حق) شرکت در سازمانها و انجمنهای غیر حکومتی (دولتی) که مربوط به حیات سیاسی و اجتماعی کشور است.

ماده هشتم

دولتهای عضو اقدامات مقتضی را (برای زنان) بدون هیچگونه تبعیض و در شرایط مساوی با مردان بعمل خواهند آورد تا آنها از این فرصت (استفاده کرده) و به عنوان نماینده دولت خود در سطح بین المللی و در فعالیت سازمانهای بین المللی مشارکت کنند.

ماده نهم

۱- دولتهای عضو به زنان حقوق مساوی با مردان در زمینه کسب، تغییر و یا حفظ تابعیت اعطاء خواهند کرد. دولتها بویژه تضمین و اطمینان خواهند داد که ازدواج (با فرد خارجی) تغییر تابعیت همسر در طی دوران ازدواج، خودبخود موجب تغییر تابعیت، عدم تابعیت یا تحمیل تابعیت شوهر به زن نخواهد شد.

۲- دولتهای عضو به زنان و مردان در مورد تابعیت فرزندانشان حقوق مساوی اعطا خواهند نمود.

قسمت سوم

ماده دهم

دولتهای عضو کلیه اقدامات مقتضی و لازم را برای رفع کلیه تبعیضات علیه زنان در جهت تضمین حقوق برابر آنان با مردان در زمینه آموزش بویژه در موارد زیر بعمل خواهند آورد:

الف- شرایط مساوی برای رهنمودهای شغلی و حرفه ای جهت دسترسی به تحصیل و دستیابی مدارک از موسسات آموزشی در تمام سطوح مختلف در مناطق شهری و روستایی. این برابری می بایست در دوره های پیش دبستانی (مرحله کودکستان)، عمومی، فنی، حرفه ای و آموزش عالی فنی و نیز در تمام انواع دوره های کارآموزی حرفه ای تضمین گردد.

ب- (امکان) دسترسی به دوره های تحصیلی، امتحانات، کادر آموزش با کیفیتهای و معیارهای یکسان و تجهیزات آموزشی با کیفیت های مساوی با (مردان) تضمین گردد.

ج- حذف هر نوع مفهوم کلیشه ای از نقش زنان و مردان در تمام سطوح و تمام اشکال مختلف آموزشی بوسیله تشویق آموزش مختلط (پسران و دختران) و دیگر انواع آموزش که دستیابی به این اهداف را کمک خواهد نمود، بویژه در تجدید نظر در کتابهای درسی و برنامه های مدارس و تعدیل روشهای آموزشی.

د- (ایجاد) فرصتهای یکسان جهت استفاده و بهره مند شدن از بورسها و دیگر مزایای تحصیلی.

ه - (ایجاد) فرصتهای یکسان برای دسترسی به برنامه های آموزشی مداوم (دراز مدت) که شامل برنامه های مواد آموزشی عملی بزگسالان بویژه برنامه هائی که هدف آنها کاهش هر چه سریعتر فاصله آموزشی است که بین زنان و مردان وجود دارد.

و- کاهش (درصد) تعداد دانش آموز دختر که ترک تحصیل میکنند و سازماندهی و برنامه ریزی برای دختران و زنانی که قبلا ترک تحصیل کرده اند.

ز- (ایجاد) فرصتهای یکسان جهت شرکت فعال (زنان) در ورزش و تربیت بدنی.

ح- (امکان) دسترسی به آموزشهای ویژه تربیتی (برای زنان) کمک و تضمین سلامت و تندرستی خانواده ها که شامل اطلاعات و مشورت های مربوط به تنظیم خانواده است.

ماده یازدهم

دولتهای عضو اقدامات لازم و مقتضی را در جهت رفع کلیه تبعیضات علیه زنان در زمینه اشتغال بعمل خواهند آورد و اطمینان می دهند که بر پایه برابری مردان و زنان و حقوق یکسان (آنها) بویژه در موارد زیر عمل نمایند:

الف- حق کار بمثابه حق جدا ناپذیری تمام افراد بشر

ب- حق (برخورداری از) فرصت ها و امکانات شغلی یکسان که شامل درخواست ضوابط (معیار) یکسان در مورد انتخاب شغل است.

ج- حق انتخاب آزادانه حرفه و شغل، حق ارتقاء (مقام)، امنیت شغلی و تمام مزایا و شرایط خدمتی و حق استفاده از (دوره های) آموزشی حرفه ای و بازآموزی که شامل کارآموزی ها، دوره های آموزشی پیشرفته حرفه ای و آموزشی مجدد میباشد.

د- حق (دریافت) پاداش یکسان (دستمزد مساوی) از جمله مزایا و (برخورداری از) رفتار برابر نسبت به ارزیابی کیفیت کار و کارهائی که ارزش یکسان دارند.

ه - حق (برخورداری از) امنیت اجتماعی، بویژه در موارد تقاعد، بیکاری، بیماری، ناتوانی، دوران پیری و دیگر موارد از کارافتادگی و همچنین حق (برخورداری از) رخصتی استحقاقی.

و- حق (برخورداری از) حفاظت ها و مراقبتهای صحی و امنیت در شرایط کاری از جمله حمایت و تامین دوران بارداری (ولادی)

۲- دولتهای عضو اقدامات مقتضی و لازم زیر را به منظور جلوگیری از تبعیض علیه زنان به دلیل ازدواج یا بارداری تضمین حق موثر آنان جهت کار، بعمل خواهند آورد:

الف: ممنوعیت (اخراج) تحت وضعیت تخلف کاری که مجازات قانونی در پی دارد، (ممنوعیت) اخراج بخاطر حاملگی یا رخصتی ولادی و تبعیض در اخراج بر مبنای وضعیت زناشوئی.

ب: دادن رخصتی ولادت با پرداخت (حقوق) یا مزایای اجتماعی مشابه بدون از دست دادن شغل قبلی، رتبه یا مزایای اجتماعی.

ج: تشویق جهت ارائه خدمات اجتماعی و حمایت های لازم بنحوی که والدین را قادر سازد تا تعهدات خانوادگی را با مسئولیتهای شغلی و مشارکت در زندگی اجتماعی هماهنگ نمایند، بویژه از طریق تشویق به تاسیس و توسعه یک شبکه تسهیلاتی مراقبت از کودکان.

د: ارائه حمایتهای ویژه از زنان در دوران بارداری در انواع مشاغلی که اثبات شده است برای آنها زیان آور است.

۳- (وضع) قوانین حمایت کننده در رابطه با موضوعاتی که در این ماده مطرح شده است و متناوبا در پرتو پیشرفتهای علمی و تکنیکی مورد بررسی قرار میگیرد و در صورت ضرورت، تجدید نظر (اصلاح) یا لغو و یا تمدید میگردد.

ماده دوازدهم

۱- دولتهای عضو کلیه اقدامات لازم و مقتضی را جهت رفع کلیه تبعیضات علیه زنان در زمینه های مراقبتهای صحی بعمل خواهند آورد. (این اقدامات) بر پایه تساوی (حقوق) مردان و زنان جهت دسترسی به خدمات صحی و خدماتی که به تنظیم خانواده مربوط میشود، تضمین خواهد شد.

۲- (دولتهای عضو) بنابر فقره ۱ این ماده، خدمات مقتضی و لازم را در ارتباط با دوران حاملگی و ولادت و پس از ولادت و اعطاء خدمات رایگان در صورت لزوم و همچنین تغذیه کافی در دوران حاملگی و شیردهی را تضمین خواهند کرد.

ماده سیزدهم

دولتهای عضو اقدامات مقتضی و لازم را جهت حذف تبعیض علیه زنان در دیگر مراحل زندگی از نظر اقتصادی و اجتماعی بعمل خواهند آورد. همچنین بر مبنای تساوی (حقوق) مردان و زنان، حقوق یکسان را برای آنها (زنان) بویژه در موارد زیر تامین می نمایند:

الف- حق استفاده از مزایای خانوادگی

ب- حق استفاده از قرضه های بانکی، رهن ها و دیگر اشکال اعتبارات مالی

ج- حق شرکت در فعالیتهای تفریحی، ورزشها و تمام زمینه های حیات فرهنگی

ماده چهاردهم

۱- دولتهای عضو، مشکلات ویژه ای که زنان روستائی با آن روبرو هستند را در نظر خواهند گرفت و به نقش مهمی که این زنان در حیات اقتصادی خانواده های خود که شامل کار در بخشهای اقتصادی غیر مالی است، توجه خواهند کرد و اقدامات لازم و مقتضی را جهت تضمین اجرای قوانین کنوانسیون حاضر در مورد زنان نواحی روستائی بعمل خواهند آورد.

۲- دولتهای عضو، اقدامات لازم و مقتضی را جهت رفع کلیه تبعیضات علیه زنان در مناطق روستائی بعمل خواهند آورد. (این اقدامات) به منظور و بر پایه تساوی (حقوق) مردان و زنان در شرکت و استفاده آنان از توسعه روستایی است. (همچنین دولتهای عضو) بویژه اطمینان حاصل خواهند کرد که زنان از حقوق زیر برخوردار باشند:

الف- شرکت در تدوین و اجرای برنامه های توسعه (عمرانی) در کلیه سطوح

ب- راهیابی و دسترسی به امکانات مراقبتهای صحی مناسب و کافی از جمله اطلاعات، مشاوره و خدمات تنظیم خانواده

ج- (حق) استفاده مستقیم از برنامه های تامین اجتماعی

د- (حق) برخورداری از تمام دوره های آموزشی و کار آموزی، رسمی یا غیررسمی که شامل سوادآموزی عملی و موارد دیگر (مانند) استفاده از تمام خدمات محلی و جامع بمنظور بالا بردن (کارآیی) فنی حرفه ای میباشد.

ه- (حق) سازماندهی گروههای انتفاعی و تعاونیها بمنظور دسترسی به حق مساوی از فرصتهای اقتصادی از طریق اشتغال یا خود اشتغالی

و- (حق) شرکت در تمامی فعالیتهای محلی

ز- (حق) دسترسی به قرضه ها و اعتبارات زراعتی، تسهیلات بازاریابی، تکنولوژی مناسب و رفتار یکسان در (برخورداری) از زمین و اصلاحات ارضی همچنین حق (استفاده از) طرحهای مجدد استقرار در زمین

ح- (حق) بهرمندی از شرائط زندگی مناسب بویژه در ارتباط با مسکن، صحت، امکانات آب و برق، حمل و نقل و ارتباطات

قسمت چهارم

ماده پانزدهم

۱- دولتهای عضو تساوی (حقوق) زنان با مردان را در برابر قانون خواهند پذیرفت.

۲- دولتهای عضو امور مدنی، اختیارات قانونی که برای مردان وجود دارد و فرصتهای عملی این اختیارات را بطور یکسان برای زنان خواهند پذیرفت، بویژه آنها به زنان حقوق مساوی با مردان را در انعقاد قراردادها و اداره اموال در تمام مراحل بررسی در دادگاهها و محاکم بطور یکسان اعطاء خواهند نمود.

۳- دولتهای عضو خواهند پذیرفت که کلیه قراردادها و انواع اسناد خصوصی دیگر که به منظور حدود کردن اختیارات قانونی زنان تنظیم شده است را باطل و بی اثر تلقی نمایند.

۴- دولتهای عضو، حقوق یکسان مردان و زنان را در برابر قانون و در مورد مسافرت افراد، آزادی انتخاب مسکن و محل اقامت خواهند پذیرفت.

ماده شانزدهم

دولتهای عضو، اقدامات لازم و مقتضی را در جهت رفع کلیه تبعیضات علیه زنان در تمام مواردی که مربوط به ازدواج و روابط خانوادگی است، بعمل خواهند آورد و بویژه امور زیر را بر مبنای برابری حقوق مردان و زنان تضمین خواهند نمود:

الف- داشتن حق یکسان برای (انعقاد) ازدواج

ب- داشتن حق آزادانه و یکسان برای انتخاب همسر و (انعقاد) ازدواج بر پایه رضایت آزاد و کامل دو طرف

ج- داشتن حقوق و مسئولیتهای یکسان در دوران ازدواج و هنگام انحلال آن (جدایی)

د- داشتن حقوق و مسئولیتهای یکسان به عنوان والدین در موضوعات مربوط به فرزندان، صرفنظر از وضعیت زناشویی آنها. در کلیه موارد منافع کودکان از اولویت برخوردار است.

ه- داشتن حقوق یکسان جهت تصمیم گیری آزادانه و مسئولانه در زمینه تعداد فرزندان و فاصله زمانی بارداری و دستیابی به اطلاعات، آموزش و وسائلی که آنها را برای اجرای این حقوق قادر میسازد.

و- داشتن حقوق و مسئولیتهای یکسان در رابطه با حضانت (سرپرستی)، قیمومیت کودکان و فرزند خواندگی یا رسم های مشابه با این مفاهیم که در قوانین داخلی وجود دارد. در کلیه موارد منافع کودکان از اولویت برخوردار است.

ز- داشتن حقوق فردی یکسان به عنوان شوهر و زن از جمله حق انتخاب نام خانوادگی، حرفه و شغل.

ح- داشتن حقوق یکسان برای هر یک از زوجها در رابطه با مالکیت، حق اکتساب، مدیریت، سرپرستی، بهره برداری و اختیار اموال خواه رایگان باشد و یا هزینه ای در برداشته باشد.

۲- نامزدی و ازدواج کودکان غیر قانونی است و کلیه اقدامات از جمله وضع قانون جهت تعیین حداقل سن ازدواج و ثبت اجباری ازدواج در یک دفتر رسمی باید ضروری است.

قسمت پنجم

ماده هفدهم

۱- بمنظور بررسی پیشرفتهای حاصل از اجرای کنوانسیون حاضر کمیته رفع تبعیضات علیه زنان (که از این به بعد کمیته خوانده میشود) تشکیل خواهد شد. این کمیته در هنگام لازم الاجرا شدن کنوانسیون از ۱۸ (نفر کار شناس) و پس از تصویب یا پیوستن سی ا مین دولت عضو، از ۲۳ نفر کارشناس که دارای شهرت اخلاقی و صلاحیت در زمینه مربوط به کنوانسیون هستند، تشکیل میگردد. کارشناسان بوسیله دولتهای عضو از میان اتباع کشورشان انتخاب خواهند شد. (انتخاب شدگان) با صلاحیت شخصی خود خدمت خواهند کرد (نه به عنوان نماینده دولت متبوعشان. مترجم). در انتخاب کارشناسان به توزیع عادلانه جغرافیائی و نمایندگی از شکلهای گوناگون تمدن و نظامهای عمده حقوقی، توجه میشود.

۲- اعضاء کمیته از طریق رای مخفی و از فهرست افرادی که بوسیله دولتهای عضو نامزد شده اند، انتخاب خواهند شد. هر دولت عضو میتواند یک فرد را از میان اتباع خود نامزد نماید.

۳- نخستین انتخابات ۶ ماه پس از تاریخی که کنوانسیون حاضر قدرت اجرائی پیدا کرد، برگزار خواهد شد. حداقل ۳ ماه قبل از تاریخ هر انتخاب، دبیر کل سازمان ملل متحد طی نامه ای به دولتهای عضو از آنها دعوت خواهد کرد که نامزدهای خودشانرا ظرف ۲ ماه معرفی کنند. دبیر کل فهرست اسامی نامزدها را به ترتیب حروف الفبا و با ذکر دولتهای عضو نامزدکننده تهیه میکند و (آنرا) برای دولتهای عضو ارسال خواهد داشت.

۴- انتخاب اعضای کمیته در جلسه دولتهای عضو مربوطه و به ریاست دبیر کل سازمان ملل

متحد و در مقر سازمان ملل برگزار خواهد شد. در این جلسه که حد نصاب تشکیل آن حضور (نمایندگان) دولتهای عضو میباشد، افراد انتخاب شده برای (عضویت) در کمیته آن دسته از نامزدهائی خواهند بود که بیشترین تعداد آراء و اکثریت مطلق آرای نمایندگان دولتهای عضو حاضر و رای دهنده در جلسه را بدست آورند.

۵- اعضای کمیته برای یک دوره چهارساله انتخاب خواهند شد. لیکن، دوره عضویت ۹ نفر از اعضاء انتخاب شده در اولین انتخابات، در پایان دو سال به پایان می رسد. بیدرنگ پس از اولین انتخاب، نامهای این ۹ نفر با قید قرعه و بوسیله رئیس کمیته انتخاب خواهند شد.

۶- انتخاب پنج عضو اضافی کمیته، بنابر مقررات بند ۲ و ۳ و ۴ این ماده و بدنبال سی و پنجمین تصویب یا الحاق صورت خواهد گرفت. دوره (عضویت) ۲ نفر از اعضای اضافی در پایان دو سال پایان خواهد پذیرفت و نامهای این دو نفر به قید قرعه بوسیله رئیس کمیته انتخاب خواهند شد.

۷- برای پر نمودن شغلهای خالی، دولت عضوی که مدت دوره وظیفه کارشناسی آن بمثابه عضو کمیته متوقف شده است، کارشناس دیگری از میان اتباع خود (برای عضویت) با تائید کمیته منصوب خواهد کرد.

۸- اعضای کمیته با تائید مجمع عمومی، حقوق (مقرری) از صندوق مالی سلزمان ملل با در نظر گرفتن شرایطی که مجمع تصمیم میگیرد و اهمیت مسئولیت کمیته، دریافت خواهند کرد.

۹- دبیر کل سازمان ملل متحد تسهیلات و کارمندان لازم را به منظور انجام موثر وظائف (اعضاء) کمیته بنابر (مقررات) کنوانسیون حاضر، تامین خواهد کرد.

ماده هیجدهم

۱- دولتهای عضو متعهد میشوند که گزارشی در مورد اقدامات قانونی، قضائی، اداری یا دیگر اقداماتی که پذیرفته اند تا مقررات کنوانسیوَن به نحو موثری انجام گیرد و (نیز) پیشرفتهای حاصل در این موارد را جهت رسیدگی در کمیته به دبیر کل سازمان ملل ارائه دهند.(این گزارش به ترتیب زیر است):

الف- (هر دولت ابتدا) یک سال پس از لازم الاجرا شدن (کنوانسیون) برای آن دولت (گزارش خود را تقدیم نماید).

ب- پس از آن، هر چهار سال یکبار و هر زمان که کمیته درخواست گزارش نماید (گزارش خود را تقدیم نماید)

۲- گزارشات نشان دهنده عوامل و مشکلاتی است که بر میزان انجام تعهدات (دولتهای عضو) طبق کنوانسیون حاضر، اثر میگذارد.

ماده نوزدهم

۱- کمیته آئین نامه داخلی و اجرائی را خود، تصویب خواهد کرد.

۲- کمیته کارکنان خود را برای یک دوره دو ساله انتخاب خواهد کرد.

ماده بیستم

۱- کمیته بمنظور بررسی گزارشات ارائه شده مطابق ماده ۱۸ این کنوانسیون معمولا هر ساله به مدتی که از دو هفته تجاوز نکند، تشکیل جلسه خواهد داد.

۲- جلسات کمیته بطور معمول در مقر سازمان ملل متحد یا در هر محل مناسبی که خود کمیته تعیین کند، برگزار خواهد شد.

ماده بیست و یکم

۱- کمیته از طریق شورای اقتصادی و اجتماعی (سازمان ملل) گزارش سالانه فعالیتها و پیشنهادات و توصیه های کلی که بر مبنای رسیدگی به گزارش های دولتهای عضو بدست آورده است، ارائه خواهدکرد. این پیشنهادات و توصیه های کلی از جمله گزارش کمیته همراه با نظرات هر یک از دولتهای عضو منعکس میشود.

۲- دبیر کل سازمان ملل گزارشهای کمیته را جهت اطلاع به کمیسیون (بررسی) وضعیت زنان ارسال خواهد داشت.

ماده بیست و دوم

موسسات تخصصی از طریق نمایندگانشان اجازه رسیدگی به اجرای بعضی از مقررات کنوانسیون حاضر که اهمیت آنها از بین رفته است را در حوزه فعالیتهای خود خواهند داشت. کمیته ممکن است از موسسات تخصصی دعوت نماید تا گزارشهائی را در مورد نحوه اجرا کنوانسیون و در ناحیه و مواردی که اهمیتش را از دست داده است و (مربوط) به حوزه فعالیت آنها میشود، ارائه دهند.

قسمت ششم

ماده بیست و سوم

هیچ چیزی در کنوانسیون حاضر بر مقرراتی که بیشتر موجب دسترسی به تساوی (حقوق) بین مردان و زنان میشود، تاثیر نخواهد گذاشت (این مقررات) شامل موارد زیر است:

الف- در قوانین دولت عضو

ب- در هر کنوانسیون، پیمان نامه یا قرارداد بین المللی دیگری که برای آن دولت لازم الاجرا میباشد.

ماده بیست و چهارم

دولتهای عضو متعهد میشوند که اقدامات لازم را در سطح ملی بمنظور دستیابی و تحقق کامل حقوق شناخته شده در کنوانسیون حاضر بعمل آورند.

ماده بیست و پنجم

۱- کنوانسیون حاضر برای امضاء تمام کشورها مفتوح خواهد بود.

۲- دبیر کل سازمان ملل متحد بعنوان امانت دار کنوانسیون حاضر تعیین شده است.

۳- کنوانسیون حاضر تابع تصویب است. (تصویب در مقاوله نامه های بین المللی بمعنی آن است که مفاد کنوانسیون میبایست طبق قانون اساسی کشوری که آنرا امضاء کرده است به تصویب رسد. مترجم) اسناد تصویب نزد دبیر کل سازمان ملل متحد به امانت گذارده خواهد شد.

۴- کنوانسیون حاضر جهت الحاق تمام دولتها مفتوح خواهد بود. الحاق زمانی موثر واقع خواهد شد که آن بعنوان سند الحاق نزد دبیر کل سازمان ملل متحد سپرده شود.

ماده بیست و ششم

۱- تقاضا برای تجدید نظر کنوانسیون حاضر که ممکن است در هر زمان بوسیله دولت عضوی صورت گیرد میبایست بوسیله نامه و خطاب به دبیر کل سازمان ملل انجام پذیرد.

۲- مجمع عمومی سازمان ملل متحد برای اقدام نسبت به چنین درخواستی تصمیم خواهد گرفت.

ماده بیست و هفتم

۱- کنوانسیون حاضر سی روز پس از تاریخی که بیستمین سند تصویب یا الحاق نزد دبیر کل سازمان ملل متحد به امانت گذارده شد، قدرت اجرایی پیدا خواهد کرد.

۲- برای هر دولتی که کنوانسیون حاضر را تصویب میکند و یا به آن ملحق میشود، پس از سپردن بیستمین سند تصویب و یا الحاق، کنوانسیون از سی امین روز تاریخی که سند تصویب یا الحاق به امانت گذاشته شده است، قدرت اجرایی پیدا خواهد کرد.

ماده بیست و هشتم

۱- دبیر کل سازمان ملل متحد متن حق شرطی که توسط دولتها در زمان تصویب یا الحاق گذاشته شده است را دریافت خواهد کرد و آنرا به تمام دولتها توزیع خواهد نمود.

۲- حق شرطی که ناسازگار با منظور و هدف کنوانسیون حاضر باشد، پذیرفته نخواهد شد.

۳- حق شرط در هر زمان بوسیله نامه خطاب به دبیر کل سازمان ملل متحد قابل پس گرفتن است. دبیر کل سازمان ملل تمام دولتها را (از این موضوع) مطلع خواهد کرد. این نامه (پس گرفتن حق شرط) از روزی که دریافت شود، موثر واقع خواهد گردید.

ماده بیست و نهم

۱- هر گونه اختلافی بین دو یا چند دولت عضو در ارتباط با تفسیر یا اجرای کنوانسیون حاضر پیش آید و (آن اختلاف) با مذاکره حل نشود، با درخواست یکی از آنها به داوری ارجاع داده میشود. اگر در ظرف شش ماه از درخواست داوری، طرفین قادر نشدند که یک داوری سازماندهی شده را بپذیرند، هر یک از طرفین میتواند مساله مورد اختلاف را به دیوان دادگستری بین المللی با درخواستی که مطابق اساسنامه دیوان است، ارجاع دهد.

۲- هر دولت عضو میتواند در زمان امضاء کردن یا تصویب کنوانسیون حاضر و یا الحاق به آن اعلام کند که خود را موظف به (اجرای) بند یک این ماده نمیداند. دیگر کشورهای عضو در مورد آن بند که در ارتباط با دولت عضوی است که حق شرطی قائل شده است، ملزم به اجرای بند یک نخواهند بود.

۳- هر دولت عضوی که حق شرطی طبق بند دوم این ماده قائل شده است، میتواند در هر زمان آن حق شرط را بوسیله نامه ای که به دبیر کل سازمان ملل مینویسد ، پس بگیرد.

ماده سی ام

متنهای عربی، چینی، انگلیسی، فرانسه، روسی و اسپانیایی کنوانسیون حاضر از اعتبار یکسانی برخوردار بوده و در آرشیف سازمان ملل متحد به امانت سپرده خواهد شد.

د ښځو په وړاندې د ټولو ټوپیرونو له منځه وړلو ټړون

د ۱۹۷۹ دسامبر د ۱۸ نیټې مصوبه

د بشځو په وړاندې د ټولو ټوپیرونو دله مینځه وړلو ټرون

د ۱۹۷۹م کال د دسامبر ۱۸ نیټه

د ملګرو ملتونو د عمومی غونډې تصویب ۳۴/ ۱۸۰

د ملګرو ملتونو د عمومی غونډې د (۲۷) مادې (۱) سره سم دغه ټرون د ۱۹۸۱م کال د سپټامبر د (۳) نیټې څخه د اجرا وړ دی

هغه دولتونه چې ددغه ټرون غړي دي:

د ملګرو ملتونو منشور په دې باندې باور لري او د نړۍ له صدقه وائي چې د بشر پر اساسي حقوقو باندې ایمان لري او بشځو او نارینوو ته د مساوي حقوقو قائلیدل، بشر ته حرمت او بشري ارزښتونو ته احترام ددغه سازمان کړنلاره ده.

د بشر د حقوقو نړیواله اعلامیه دا تائیدوي چې هیڅ ډول ټوپیر په دغه هکله قبلیدونکی نه دی او په دې باوري دي چې ټوله انسانان نړۍ ته آزاد راغلي دي او د مساوي احترام او مساوي حقوقو لرونکي دي او هر انسان د ټولو حقوقو او آزادیو مستحق دی او هیڅوک حق نلري چې د انسانانو تر مینځ ټوپیر راولي د بشځې او نارینه تر مینځ ټوپیر ناروا او نه قبلیدونکی دی.

غړي هیوادونه دنده لري چې د بشر د حقوقو د نړیوال ټرون په نظر کې نیولو سره دا د ځان مکلفیت و ګڼي چې د ژوند په ټولو برخو خصوصاً په اقتصادي، ټولنیزو، فرهنګي، مدني او سیاسي برخو کې د بنځو او نارینه وو مساوي حقوق وساتي ټر څو ټوله د خپل ژوندنه خوند واخلي.

د هغه نړیوال ټرون په نظر کې نیول چې د ملګرو ملتونو ټر لاړښونې لاندې لاسلیك شویدی ټولو خواوته پر دې خبره ټینګار شوی دی چې باید د بنځو او نارینه وو ټر میان مساوي حقوق مراعات کړي.

ملګرو ملتونو په اعلامیه کې دا هم تصویب کړیدی او ټولو خواوته ئې توصیه کړیده چې د بنځو او نارینه وو د مساوي حقوقو په راوستلو کې د هیڅ ډول نه درېغ و نکړي ددغه ټولو اعلامیو او هڅو سره سره بیا هم دغه ویره له سره نده وړکه شوی چې د بنځو په هکله لا ډیر لوی لوی ټوپیرونه په اوسنۍ نړۍ کې شته.

دا باید په یاد ولرو چې د بنځو په مقابل کې له ټوپیره کار اخیستنه د بشر د حقوقو د اساساتو پر ضد او د بشر د حقوقو څخه سر غړونه ده دغه کار انسانی کرامت ته بې احترامی ده، دغه ناروا کار د هغه څه مخه نیسي چې بنځې دی په مساوي حقوقو سره د ټولنې په کارونو کې د نارینه وو سره ګډون وکړي او یادې په سیاسي ټولنیز، اقتصادي او فرهنګي برخو کې پر مختګ وکړي. نو دا دی چې د هیواد او ټولنې د پر مختګ او فراوانې په برخه کې سستي راځي او د کورنیو پر مختګ د ستونزو سره مخامخ کیږي او په دې توګه هیواد او بشریت ته د خدمت په لاره کې ستونزې را مینځ ته کیږي.

دا باید د یادې وړ نه باسو چې ښځې د غربت په حالت کې د غذائی، روغتیائی، ښوونیزو او روزنیزو ستونزو سره مخامخ کیږي او د کار زمینه ورته نشته او تل به اړې (محتاجه) وي.

د یوه نوي نړیوال اقتصادی نظم بنسټ اینبودل چې هغه پر مساوات او عدل باندې ولاړ وي دغو هیلو ته به لوی مرستندوی شي چې د ښځو، او نارینه وو د مساوی حقوقو د پر مختګ سبب وګرځي. پر دې باندې ټینګار چې اپارتاید له جړړو و باسو، د نژاد پلوی ټول شکلونه او د توپیر د منځه وړل ښکلیلاک (استعمار) او نوی استعمار د برید او حملو د منځه وړل، بهرنی اشغال، تر نفوذ لاندې نیول او په کورنیو چارو کې بهرنی مداخلې پای ته رسول هغه اساسی شیان دي چې د ښځو او نارینه وو د مساوی حقوقو زمینه برابروي او بیا نو خلک کولای شي چې د مساوي حقوقو څخه خوند واخلي.

ددې خبرې په تائید چې نړیواله سوله او امنیت ټینګ شي د نړیوال کړکیچ کچه را ټیټه او سسته شي د دولتونو تر مینځ دوه اړخیزه مرستې کول بیله دي چې د هغوی ټولنیزې او اقتصادی سیستم په نظر کې ونیول شي عمومي او ټولنیزه بې وسلې کول او په خاصه توګه د هستوی (اتومی) وسلو د منځه وړل او یا تر خاص نړیوال کنترول لاندې راوستل، د عدالت او مساوات د پرنسیبونو مراعاتول د هیوادو تر میان د دوه اړخیزه ګټو ساتلو احترام او د خلکو حقوقو ته احترام کول که څه په خپلواکو هیوادونو کې وي او که څه هم تر لاس لاندې هیوادونو کې، د هیوادونو خاورنی تمامیت ته پوره احترام کول هغه څه دي چې د

ټولیزو پر مختیا او پراختیا سبب ګرځی او دا به ددې سره مرسته وکړي چې بنځې او نارینه د مساوی حقوقو لرونکی شي.

په دې پوهیږو چې د یو هیواد پر مختګ، د نړیوالی ټولنی د ارامی، سولې راوستلو او د پورته پر مختیا د پاره دا ضروری برښنی چې په هره برخه کې بنځې د نارینه وو سره په مساوی حقوقو کې ګډون وکړي او مساوی برخه او ونډه دې واخلي.

دا باید له یاده و نه باسو چې د کورنیو د ارامۍ او د ټولنی د پر مختګ د پاره د بنځو ونډه بیخی ډیره ده چې د غه ټکي ته په ټولنه کې لا ډیر پام نه دی شوی، تر اوسه لاد اولادو راوړل او د هغه روزنې یوازې د بنځو په غاړه اچول شوی دی په داسی حال کې چې د واړه خواوی (مور او پلار) د کورنیو پلانونو د مخته بیولو او د اولاد روزنلو په برخه کې مساوی (یو شان) مسولیتو نه لري، نو د اولادونو نږدې دول باید د بنځو په مقابل کې د توپیر په ډول استعمال نکړل شي بلکې ټولنه باید دا قبول کې چې د اولاد په لویولو او روزنلو کې مور او پلار یو شان مسولیت لري.

په دې باندې باید پوه شو چې په ټولنه کې د نارینه وو د عنعنوی یادودئیزه مقام ته بدلون ورکول هغه شان اړین (ضروری) ښکاري لکه چې د بنځې مقام ته بدلون ورکول اړین دی، په ټولنه او کورنیو کې تر هغو پورې پر مختیا او د دوی تر میان د مساوات راوستل امکان نلري تر څو د دوی مقام ته بدلون ورنکړل شي. په دی هوډ سره چې د بنځو په وړاندی د هر ډول توپیر مخنیوی وشي نو په دغه اعلامیه کې ځینی داسی اصول او پرنسیبونه

قبول شوی دی چې هغه په د بنځو په وړاندې د هر ډول توپیر په هر شکل چې وی مخنیوی کوی نو په دغه ټرون کې پر دغو مادو باندې موافقه شویده:

لومړۍ ماده:

ددغه ټرون په اساس د بنځو په مقابل کې توپیر په دې مانا دی چې بنځې د ځینو امتیازونو څخه بوازې په دې وجه محرومیږی چې ځکه دوی د جنس په لحاظ بنځې دی ددوی په مخکې خنډونه او محدویتونه اینبودل کیږی تر څو د دوی حقوق تلف شی او په قانون کې د غیر فعاله غړو په توګه وړته وکتل شی په داسې حال کې چې دوی باید د خپلو حقوقو څخه خوند واخلی او بیله دې چې د دوی مدنی حالت په نظر کې ونیول شی د ژوند په ټولو برخو کې د نارینه وو سره مساوی حقوق او د بشر د حقوقو او سیاسي، اقتصادی، ټولنیزو، کلتوری، مدنی او نورو برخو کې بشپړه ازادی ولری.

دوهمه ماده:

غړی هیوادونه د بنځو په مقابل کې هر ډول توپیر په هر شکل او بڼه چې وی غندی او په دې باندې موافقه کوی چې ډیر ژر بیله کوم ځنډه داسې اجراآت تر لاس لاندې ونیسی چې د بنځو په مقابل کې هر ډول توپیر د مینځه یوسی او ددې کار د پاره به دغه کړنې سرته ورسوی:

الف: ددې د پاره چې د بنځو او نارینه وو مساوی حقوق په فعاله توګه مجسم کړی نو لازم دی چې پخپل اساسی قانون او ټولو نورو قوانینو کې په ورځنۍ ډول دغه اصل داسې ځای

کړې چې د هغه له مخې په قانونی توګه دغه اصول په تیوري او عمل کې تر سره او پاڼ حاصل شي.

ب: داسې مناسب قوانین او اصول را مینځ ته شي چې د هغه په وسیله دا توان حاصل شي چې د بنځو په مقابل کې د هر ډول توپیر مخه ونیول شي او هم توپیر غیر قانوني اعلان کړل شي.

ج: داسې قوانین را منیځ ته کول چې د نارینه وو سره د بنځو د مساوي حقوقو ملاتړ او ساتنه وکړي او دغه وسایل را کړي چې په ملي سطحه باندې په ټولو سازمانونو او ملي انستیتوتونو او نورو ټولنو کې د بنځو ملاتړ وکړي او د دوي په مقابل کې هر ډول توپیر له مینځه یوسي.

د: د بنځو په مقابل کې د هر ډول توپیر غوښتنې مخنیوی کول او ټولنیزې واکمنې او ټوله نور سازمانونه دغه ټکي ته متوجه کول چې دوي هم مکلف دي دغه اصل ته غاړه کیږدي.

ه: ټول هغه تدابیر په نظر کې نیول چې د بنځو په مقابل کې توپیر د مینځه یوسي او هیڅوک یا کومه کارخانه او یا سازمان د بنځو په مقابل کې د توپیر کولو حق نلري.

ف: داسې تدابیر او جراآت تر لاس لاندې نیول چې د ټولو هغو قوانینو، جاري قانون، عنعنو او دودونو ته بدلون ورکړي کوم چې هغوي د بنځو په مقابل کې توپیر کوي.

ژ: د ټولو هغه ملي قضائي سیستمو نو غیري قانوني کول کوم چې هغوي د بنځو په مقابل کې د توپیر څخه کار اخلي.

درېیمه ماده:

غړې دولتونه په ټولو برخو او په خاصه توګه په سیاسي، ټولینز، او فرهنګي برخو کې باید داسې اجراآت او تدبیرونه ونیسي چې هغه په قانوني ډول د بنځو د پر مختګ زمینه برابره کړي او دغه ضمانت وکړي چې بنځې د خپل بشري حقوقو څخه ګټه ټرلاسه کړي او په هره برخه کې د نارینه وو سره مساوي ازادي او مساوات ولري او د خپلو حقوقو څخه خوند واخلي.

څلورمه ماده:

۱- غړې هیوادونو چې ځینې خاص موقتي اجراآت ټرلاس لاندې نیولې دي ټرڅو د بنځو او نارینه وو د مساوي حقوقو بهیر چګړندی کړي لکه په دغه ټرون کې چې هغه تعریف شوی دی، داسې باید استدلال نشي چې د هغه په وسیله نا مساوات راځي او یا جلا ستانداړد په نظر کې نیول شوی دی، دا ډول موقتي اجراآت به هغه وخت چې خپل هدف ته ورسیږي او مساوات مینځ ته راشي نو بیا به دغه شان اجراآتو ته به خاتمه ورکول کیږي.

۲- غړي هیوادونه هغه خاص اجراآت چې بنځو ته د میندوړي او زېږولو په وخت کې کوم خاص امتیازونه ورکوي او په دغه ټرون کې تعریف شوي دي باید د تبعیض په مانا باندې تفسیر نشي، دغه ټرون په داسې حالتونو کې د میندو ملاتړ کوي.

پنځمه ماده:

غړې هیوادونه ددغو اجراآتو ژمنه کوي:

الف: هغه ټولنیز فرهنګ او عملونو ته بدلون ورکول کوم چې د بنځو په مقابل کې د ټوپیر نه کار واخلي او ټوله هغه دو دونه، رسمونه او رواجونه د مینځه وړل کوم چې ددغه مفکورې پر اساس راغلي دي چې یو جنس (نر) دې تر بل جنس (بنځه) لوړوي او یادي کښته وي، او یا دې عام نظر د بنځې او یا نارینه په مقابل کې توپیري بڼه ولري.

ب: باید ویساو او سو چې کورنۍ بنسټونیز پروګرام ولري او په خاص ډول د میندوار توب او اولاد زېږولو بهیر باید په ټولنیزو اجراآتو کې شامل وي او پلرونه په دې باندې پوه شي چې د اولاد زېږول د دواړو خواو مسولیت یو شان وي او مور او پلار په کډه سره د اولاد روزلو کار پرمخ بیائي او د دواړو پلوو هڅه دا وي چې له هر څه نه د کوچنیانو د بنې روزنې بهیر د لومړیتوب حق ولري.

شپږمه ماده:

غړي هیوادونه باید داسې اجراآت تر لاس لاندې ونیسي چې د بنځو قاچاق (خرڅول) غیر قانوني کړل شي او په کلکه د بنځو، څخه د جنسي ګټو اخیستلو معامله (د پیسو په مقابل کې د بنځو سره یو ځای کیدل) بیخي د مینځه یوسي.

اومه ماده:

غړي هیوادونه داسې اجراآت تر لاس لاندې نیسي چې د هغه په وسیله د بنځو په مقابل کې د هر ډول توپیر مخه ونیول شي، او په سیاسي او ټولنیز ژوند کې د نارینه وو سره مساوي وي، او په خاص ډول باید دغه ضمانت وکړي چې د ژوند په ټولو برخو کې بنځې د نارینه وو پشان مساوي حقوق ولري او باید:

الف: چې وکړای شي په ټولو ټاکنو ټول پوښتنو (ریفرانډمو) کې برخه واخلي او هم وکړای شي چې ټولو څوکیو (مقام) ته ځانونه وټاکي.

ب: چې وکړای شي د دولت د شکل او پالیسي (کړنلارې) په باب انزاد نظر ورکړي او هم وکړای شي چې په دولت کې هر ډول مقام (څوکۍ) د خپل لیاقت په لحاظ ونیسي او د دولت په عمومي کړنو کې فعاله ونډه واخلي.

ج: چې وکړای شي په غیړي دولتي سازمانونو کې کډون وکړي او د هیواد او دولت په ټولو سیاسي او ټولنیزو برخو کې د کډون حق لري او برخه واخلي.

اتمه ماده:

غړي دولتونه باید داسي مناسب اجراآت ترلاسه کاندي ونیسي چې د هغه په وسیله سره بنځو ته دا زمینه برابره شي چې د نارینه وو پشان د دولت د هر مقام نمایندګي وکړلای شي او هم په نړیواله کچه باندې بنځې وکړلای شي چې ددغو سازمانونو (نړیوال سازمانونو) غړي شي او یا د هغوی نمایندګي وکړي.

نهمه ماده:

۱: غړي دولتونه بنځو ته دا حق ورکوي چې د نارینه وو پشان کولای شي خپل ملي هویت ولري او یا هم هغه ته بدلون ورکاندي. او په خاص ډول دوی ته باید دغه ډاډ ورکړي چې د بهرنۍ کس سره ددې واده نشي کولای دا د ملي هویت څخه محرومه کاندي، هیڅوک پر دې زور نشي راوستلای چې باید له واده نه وروسته خپل هویت ته بدلون ورکړي او یا هم ځان د هغه ملي هویت تابع کړي چې ددې میړه په هغه پوري اړه لري.

۲: غړي دولتونه ښځو ته د نارینه وو پشان د مساوی ملیت وړکولو حق وړکوی او دغه حق ددوی د کوچنیانو په هکله هم محترم کښی.

لسمه ماده:

غړي دولتونه مناسب اجراآت ټر لاس لاندی نیسی او د هغه په وسیله ښځی ډاډ منی کوی چی د ښوونی په برخه کی دوی د نارینه وو پشان مساوی حقوق لری او په خاص ډول دوی ته په دغه برخه کی د نارینه او ښځی د حقوقو مراعاتول ژمنه کوی.

الف: په ښاری یا هم کلیوالو سیمو کی دا ژمینه برابرول چی ښځی وکړای شی د ښوونی په ټولو برخو کی لکه مسلکی یا حرفوی او نورو کی هر ډول لوست ته دوام ورکی او وکولای شی په ټولو برخو کی خپل بری لیك (دیپلوم) ټر لاسه کاندی د ټولنی دغه ډول مساوات باید په ټولو ښوونیزو څانګو کی لکه وړکتونونو، لومړی ښوونځیو، متوسط او مسلکی ښونځیو، تخنیکی او لوړو زده کړو ښوونځیو او په همدې ډول په هر مسلکی او حرفوی زده کړو کی.

د ښونی و عین قبول شوی نصاب، او ازمویني ته لاس رسنه، د یو شان با کیفیته او تکړه ښوونکو څخه زده کړه کول او په ښوونځیو کی د عالی سامان آلاتو څخه ګټه اخیستل او په یو شان ستاندرد باندی د ښوونځی د بهیر پرمخ بیول.

ج: د ستریو ټایپ Stereotype یا عمومی ساده قضاوت (د مثال په ډول دغه ستریو ټایپ دی چی که مونږ ووایو چی نارینه ټر ښځو لایقه دی .ژ.) د مینځه وړل او په دی باندی باور پیدا کول چی د ښوونی په ټولو شکلونو، برخو او سطحو کی ښځی د نارینه پشان استعداد لری او باید دا

زمینه ورته برابره کړل شی چی د یو شان ښوونی او روزنی د میتود او محیط څخه ګټه ټر لاسه کړی او یو شان د کتابونو لوستل ښوونیز پروګرامونه او د ښونی میتود باندی تطبیق شی.

د: هغه چانسونه (سکالرشیپونو) چی راځی په مساوی ډول ښځو ته ورکړل شی او دوی د هغه نه ګټه ټر لاسه کړی.

هـ: ښځو ته دا زمینه برابره کړل شی چی د ښوونی یو شان پروګرام څخه ګټه ټر لاسه کړی او د ښوونی د دوام لاس رسنه ولری، دوی باید د بیسوادی د ناروغی څخه ژر خلاصی کړل شی او په دغه هکله د سواداو زده کړی بیرنی پروګرامونه ورته جوړ کړل شی او هغه واټن چی د ښوونی د زده کړی په برخه کی د نړو او ښځو ټر مینځ شته ژر سره ټرلی کړی.

ف: د نجونو او ښځو د ښوونځی ریښولو شمیر را ټیټول او هم داسی پرګرامونه ترتیبول چی په هغه سره هغه ښځو چی ښوونځی پری ایښی ده بیرته وګولای شی ښوونځی ته ولاړی شی.

ژ: ښځو ته د ناڅرینه وو پشان په بدنی لوبو او سپورټونو کی د ګډون حق ورکول او ددغه ګډون زمینه برابرول.

ک: وداسی مخصوصو ښوونی او معلوماتو ته لاس رسنه چی د هغه په وسیله ښځی وکړای شی د کور په هکله د روغتیا په هکله، د کوچنی زیږولو په هکله او په عمومی توګه د کورنی پلان په هکله ښوونه او معلومات ټر لاسه کړی.

یوولسمه ماده:

غړی دولتونه باید لازم اجراآت په پام کې ونیسي تر څو د کار په برخه کې بنځو ته اساتیاوی برابری کړي او د کار په سیمه کې د بنځو او نارینه وو تر مینځ مساوات په حتمي ډول ډاډمن کړي او د توپیر پر ضد هڅې وکړي او هغه له ړیښتو څخه وباسي او په خاص ډول:

الف: بنځې د کار کولو حق لري او د یوه بشر په توګه هیڅوک د دوی نه دغه حق نشي اخیستلای.

ب: د نرخ پشان دوی ته د کار کولو زمینه برابرول او هغه معیار چې نارینه ووته په نظر کې نیول شوی دی، او هغه ډول کار چې نارینه وو ته وړکول کیږي بنځې هم ددغه شان کار کولو حق لري، او څوک ترې ستړکې نشي پټولای.

ج: دا د بنځو حق دی چې په انډاده توګه ځانته شغل او کسب و تاکي او هر چیرې چې مناسب وبولي کار وکړي، د کار د پرمختیا زمینه وړته برابره شي د هغې د کار امنیت او د کار کتې وساتلی شي او د خپل خدمت په مقابل کې پوره حق وړته وړکړل شي، بنځو ته د مسلك او شغل په برخه کې بنسټونه وړکړل شي چې دا بهیر د لومړي څخه بیاد لوړو نړده کړو پورې دوام کولای شي.

د: بنځو ته د نارینه وو سره د مساوي کار په مقابل کې مساوي معاش او نور ټول هغه امتیازونه وړکړل شي چې نارینه ووته وړکول کیږي، بنه وضعه وړسره وشي

د ښځو احترام وساتل شی او د نارینه وو پشان په کار کی د پر مختګ د پاره مساوی زمینه ورته برابره کړل شی.

هـ: ښځو ته د ټولنیزو اساتیاو لکه تقاعد، تقاعدی، د بیکاری په وخت کی مرستی، د ناروغی او معلولیت په دوران کی مرستی، د زړېتیا د سن په وخت کی مرستی برابری کړل شی او کله چی نوری ستونزی ولری نو باید د معاش سره رخصتی ورته ورکړل شی.

ف: د کار په دوران کی د روغتیائی او امنیتی حالت د ساتلو حق خصوصاً کله چی میندوارہ وی داسی کار ورکړل شی چی ددې روغتیا او د کوچنی سلامتیاته زیانمن نه وی.

۲: د واده شوو ښځو په مقابل کی د توپیر د مخنیوی د پاره او یا هم په هغه وخت کی چی ښځی میندوارہ وی او په مقابل کی ئی د توپیرنه کار وانه خیستل شی نو غړی دولتونه دنده لری چی لاندی اجراآت تر سره کړی:

الف: هیڅ ډول بندیزونه ته اجازه نه ورکول کیږی او یا کوم محدودیت ته اجازه نشته چی ولی ښځه میندوارہ شوی ده او دا جازه نه ورکول کیږی چی په دی خاطر د کار په برطرفه کړل شی، د اولاد زیږولو په وخت کی ښځی د معاش لرونکی رخصیتو څخه ګټی تر لاسه کوی او هم د واده کولو په خاطر هیڅوک نشی کولای چی ددې په مقابل کی د توپیرنه کار واخلی او یا هم هغه د کارنه لیری کړی.

ب: د اولاد ړاوړلو د معاش لرونکی ړخصتیو څخه ټر څټی اخیستلو وړوسته بنځی کولای شی چی خپل پخوانی کار ته ولاړی شی او هیڅوك حق نلری چی ددې مقام بل چاته وړکی او یا دا د خپل مقام څخه لیری کاندی.

ج: ددی د پاړه چی اولاد لرونکی مور او پلار وکړلای شی هم کورنی دندی پر مخ بونړی او هم د هغه ټر څنګه ټولنیز کار ته دوام وړکړی نو باید داسی ټولینړی اساتیاوی دوی ته د کار فرما دا دارو لخوا برابړی شی چی د یوې خوا څخه دوی خپلی دندی سړته وړسوی او د بل پلوه نه دوی خپل کوچنی و ړوزلای شی، چی په دی لاړه کی د کوچنیانو ساتنی موسسی او وړکتونونه ښه مړسته کولای شی.

د: میندوارو بنځوته باید داسی د کار زمینه برابړه کړل شی چی دا وکولای شی داسی کار وکړی چی ددې ړوغتیا او د کوچنی سلامتیا ته کوم ضړړنه ړسوی.

۳: په دې هکله قانونی حمایه باید د زمانی په اوږدوکی بیابیا تکرار شی او د ساینس او تکنالوژی د پر مختیا سړه هغه باید نوی کړل شی، او د هغی نه داسی ګټی ټر لاسه شی چی د بنځو فزیکی ساتنی ته احترام شوی وی.

دولسمه ماده:

۱: غړی دولتونه ټول هغه اجراآت ټر لاس لاندی نیسی چی د بنځو په مقابل کی توپیرله منځه یوسی او د ړوغتیا په برخه کی بنځو ته د نارینه وو پشان بیمه برابړه کړی او په دغه برخه کی باید د کورنی پلان پروګرام شامل وی.

۲: بیله دی چې د لومړی مادې په امتیازاتو کې کوم بدلون راشي د هغه تر څنګه غړي هیوادونه باید داد ځان مکلفیت وګڼي چې بنځو ته د میندوار توب په دوران کې، د زېږولو په موده کې او د زېږولو څخه وروسته موده کې موت خدمتونه وکړي او تر هغه وخته پورې چې میندې خپلې شیدې کوچنیانو ته ورکوی دولت باید هغوی ته مکلفه غذا برابره کړي، او دغه د غذا پروګرام د میندوار توب له وخته پیل کیږي.

دیارلسمه ماده:

غړي دولتونه مکلفیت لري چې داسې اجراآت وکړي چې د هغه له مخې د بنځو په مقابل کې ټول ټوپیرونه له مینځه وړلو شي او په اقتصادي او ټولنیزو برخو کې دا ډاډ ورکړي چې بنځې د نارینه وو سره مساوي حقوق لري او په خاص ډول په د غوښتو کې:

الف: د کورنۍ څخه د ګټو اخیستلو حقوق. (په ځینو هیوادونو کې هغه کورنۍ چې ډیر اولاد لري دولتونه ډیري مرستې ورسره کوي او د مالیې څخه معاف ګڼل کیږي. م)

ب: د بانکونو څخه د پور کولو حق، په پور د کور رانیولو حق او نور اقتصادي اعتبارونه تر لاسه کولو حقوق.

ج: په سپورټونو (لوبو) کې د ګډون حقوق د استراحت او تفریح ځایونو څخه د ګټو اخیستلو حق او په فرهنګي چارو کې د ګډون کولو حق.

څوارلسمه ماده:

غړي هیوادونه ددغه ټرون په اساس مکلفیت لري چې د کلیو او باندې د بنځو د ژوند حالت ورښه کړي او هغه ستونزې چې هغوی ورسره مخامخ دي له مینځه یوسي، د

دوی زړاړ او سخت کار ته باید په درنه سر ټکه وکتل شی خصوصاً په هغو برخو کی چی د پیسو سره مستقیمی اړیکی نلری (لکه د کور کارونه، پاکی پرېول پخلی او نور. ټر) او هڅه وکړی چی د کلیو د ښځو د پراختیا زمینه برابره کاندی او په خاص ډول د لاندینی حقوقو ډاډ ورکړی:

الف: د پراختیائی پلانونو په اجرائیوی برخو کی د ښځو ګډون کول، چی دا باید په ټولو برخو کی وی.

ب: ړوغتیائی بیمو او اساتیاو ته لاس رسنه، او د کورنی پلانونو په هکله مشوره ته لاس رسنه او ونوړو معلوماتو ته زمینه برابرول.

ج: د ټولنیزو مرستو د ډګر څخه په مستقیمه توګه ګټه اخیستل.

د: ښځی باید هر ډول ښوونه او روزنه تر لاسه کړی دا ښوونی کیدای شی چی رسمی وی او یا هم غیر رسمی د دوی د سواد سطحه باید لوړه کړل شی او د هغه تر څنګه باید داسی پروګرامونه جوړ کړل شی چی د ښځو د تخنیکی مهارت د لوړتیا سبب وګرځی.

هـ: داسی پر ځان باندی متکی ګروپونه او کوپراتیفونه جوړ کړی چی هغوی وکولای شی په مساویانه توګه د اقتصادی مرستو څخه ګټه تر لاسه کړی او دا زمینه ورته برابره شی چی د کار فرما لخوا او یا هم د خپل کار لخوا مرستی ورته برابری کړل شی.

ف: په ټولو ټولنیزو فعالیتونو کی ګډون کول.

څ: د کړهنې په هکله پوړونو او اعتبارونو ته لاس رسنه، د مارکیټونو د اساتیاوو څخه کټه تر لاسه کول د مناسبو تکنالوژیکي الاتو څخه کټه تر لاسه کول او په دې برخه کې د دوی سره د نارینه وو پشان مساوي وضعیت (مناسب وضعیت) کول د محکمو په ریفورم کې کډون ورکول او د بیرته میشته کیدو په پلان کې کډون.

ك: د خپل ځروند څخه خوند اخیستل او په خاصه توګه هغه څه چې په کور کې دي لکه پاك کور، برېښنا، پاکي اوبه د ترانسپورټي وسیلو برابري او د مخابري او ارتباط د وسایلو لرل.

پنځلسمه ماده:

۱: غړي دولتونه باید موافقه وکړي چې د قانون په وړاندې بنځې او نارینه یو شانتي حقوق لري.

۲: غړي دولتونه باید موافقه وکړي چې په مدني موضوعګانو کې بنځې د نارینه وو په ځیر د یو شانې قانوني اجراآتو او وخت څخه کټه تر لاسه کړي. په خاصه توګه بنځو ته د نارینه وو پشان مساوي حقوق ورکول کیږي چې پخپل سر قرار دادونه وکړي خپل جایدادونه اداره کاندې او په قضائي محکمو او څارنوالیو کې د نارینه وو پشان مساوي حقوق او لاس رسنه ولري.

۳: غړي دولتونه باید موافقه وکړي چې ټول هغه قرار دادونه او یا هغه شخصي پریکړې چې هغه ته قانوني بڼه هم ورکړل شوې وي که د بنځو په هکله کومې ستونزې را مینځ ته کوي او یا په دې برخه کې د بنځو په هکله خندونه ځړه دي ددغه ټرون په وسیله هغه نیږي قانوني ډ د اجراوړندي.

٤: غړی دولتونه باید موافقه وکړی چی د قانونی په وړاندی بنځی او نارینه یو شانتی حقوق لری په خاص ډول په هیواد کی د اوسیدلو او لیږدیدلو په هکله بنځی مساوی حقوق لری او انزادي دي چی چیرته ولاړی شی، چیرته میشته شی او په کوم کور او یا څنګه کور کی واوسیږی.

شپاړسمه ماده:

١: غړي دولتونه باید ټول هغه اجراآت تر لاس ونیسی کوم چی د واده کولو په هکله د بنځو په مقابل کی توپیرونه له منځه یوسی او په کورنیو اړیکو کی د توپیرنه ډډه وشی او په لاندی برخو کی د بنځو او نارینه وو تر میان مساوی حقوق برابر کاندی:

الف: د واده کولو په هکله مساوی حقوق ولری.

ب: دا حق ولری چی په انزادانه توګه خپل میړه و ټاکی او پخپله رضا د هغه سره واده وکړلای شی.

ج: په واده کولو کی د نارینه په څیر یو شان مسولیت ولری او که چیری د طلاق موضوع راځی بیاهم د نارینه په څیر حق ولری.

د: د اولاد په مقابل کی د پلار پشانی صلاحیت او مسولیت لرل بیله چی د هغی مدنی حالت په نظر کی ونیول شی، خو کله چی موضوع د دوی د اولادونو په هکله را مینځ ته کیږی، د ټولو موضوعګانو په سر کی د کوچنیانو د ګټو ساتنه لومړیتوب لری.

هـ: د نارینه پشان دغه حق لرل چی څومره اولادونه ونږدیږولای شی او د اولادونو د نږدیږدو تر میان څومره کاله واټن او څنډوی او د میندوار توب په هکله د بنسوونی او معلوماتو ته د لاس رسنی حق، تر څو دا وکړلای شی په دغه هکله د خپلو حقوقو څخه کار واخلی.

ف: د نارینه په څیر دغه مساوی حق او مسولیت لرل چې وکړای شی کوچنیان د اولاد په توګه قبول کړي د هغوی ساتنه وکړي کوچنیان په امانت ډول وساتی او هم په داسې سازمانونو کې ځای ورکړي چې د کوچنیانو د روزنې په هکله ملی او قانونی بڼه ولري، په دغو ټولو حالتونو کې د کوچنیانو ګټې ته لومړیتوب ورکول کیږي.

ژ: د میرمنې او میړه په څیر مساوی حقوق لرل چې کولای شی خپله خپلواکه کورنۍ نوم وټاکی او خپله شغل او کسب وټاکی.

ك: میرمن او میړه د یو شان مالکیت لرلو حق او هغه ته احترام، د هغه د اداری او اجرائیوی امور مسؤلیت د هغه څخه د خوند اخیستلو حق، د مالکیت نه د بخښلو حق او نورو ارزښتونو یو شانی حق لري.

١: د واده په هکله د یوی کوچنۍ نجلۍ رضائیت باید قانونی بڼه و نه لري، نو ددی معضلی د لیرې کولو د پاره د واده سن او عمر باید په قانون کې ولیکل شی چې تر هغه کوچنۍ سنه نجلۍ د واده کولو حق نلري او هم باید د واده کولو پاڼه په رسمی څانګو کې باید ثبت شی، چې د هغه په وسیله د سرغړونو مخه ونیوله شی.

اولسمه ماده:

١: ددې د پاره چې ددغه ټرون هدف په ښه صورت تر لاسه شی نو داوپټیل شوه چې د بنځو په وړاندی دی د توپیر لیرې کولو یوه کمیټه (چې پس له دې به کمیټه ورته وویله شی) جوړه شی، چې د اجرا د وخت څخه به د ١٨ ټرون په نوم یاد شی او کله چې دا ټرون قبول کړل شونو په دغه ټرون کې به د پنځه دیرشم دولت په څیر و برېښی او په هغه کې به دی

درویشت ۲۳ ډیر تکړه او اخلاقی ماهران چې نامتو وی او په دغه برخه کی مهارت ولری ددغه کنوانسیون لخوا و تاکل شی، دغه کسان به د دولتونو د خپلوا تباعو لخوا څخه تاکل کیږی او د هغوی اخلاقی شخصیت او ظرفیت به په نظر کی نیول کیږی او دوی به د دولتونو د جغرافیوی سیمو په لحاظ او د مختلفو مدنی ټولنو او مختلفو قوانینو پر اساس باندی تاکل کیږی

۲: ددغه کمیټی غړي به د پټو تاکنو او رایه ورکولو په وسیله د هغو غړو له جملو څخه تاکل کیږی کوم چی دغی کمیټی ته د دولت لخوا څخه کاندید شویدی. هر غړی دولت کولای شی چی د خپلو اتباعو څخه د یوه نفر نوم د کاندید په توګه وتاکی.

۳: دغه لومړی تاکنی به شپږ میاشتی وروسته له هغه نه کیږی کوم چی دغه کنوانسیون د اجراوړ ځی. د ملګرو ملتونو عمومی منشی به دری میاشتی له تاکنو څخه تر مخه غړی دولتونو ته لیکونه لیږی او په هغه کی به د غړو دولتونو څخه غواړی چی خپل د کاندید نوم په دوو میاشتو کی د ملګرو ملتونو پر پته باندی را ولیږی. د ملګرو ملتونو عمومی منشی به د الف و با په ترتیب ددغو کسانو د نومونو لست ترتیبوی کوم چی د غړو دولتونو څخه ورته را رسیدلی دی او بیا به دغه ترتیب شوی لست ټپرته غړي دولتونو ته لیږی.

٤: ددغه کاندیدانو د تاکنی ډیر چی د کمیټ د پاڼه کیږی د غړو هیوادونو په ټرون کی د ملګرو ملتونو د عمومی منشی تر څارنی لاندی د ملګرو ملتونو په ودانی کی کیږی. په دغه غونډه کی چی د غړي هیوادو څه نا څه د درو څخه به ئی دوي برخی

کډون کوی هغه کسان به کمیټې ته و ټاکل شی چی ټرنوړو ئی ډیری رائې ټر لاسه کړې وی او بیا به په مطلق ډول د غړی هیوادونو لخوا هم دوی ټاکل کیږی.

٥: د کمیټې غړی د څلور کلونو د پاره ټاکل کیږی. د ټاکلو غړو له جملې څخه د ۹ کسانو دوړه د دوو کلونو څخه وروسته سرته رسیږی. د لومړی ټاکنو د بهیر نه وروسته ډیر ژر ددغو ۹ تنو نومونه د کمیټې د رئیس لخوا څخه دوی ته ویل کیږی.

٦: د کمیټې د پنځو نورو کسانو ټاکل به ددغه مادی د ۱-۲-۳ او څلورم پاراګراف په مطابق هغه وخت کیږی چی دغه پنځه دیرشم ټرون سرته رسیدلی وی، او نړیوال حیثیت ئی پیدا کړی وی. له دغه کسانو څخه بیا د دوو غړو د ټاکنی دوړه ددوه کلونو وروسته سرته رسیږی، ددغو دوو کسانو نومونه هم د کمیټې د رئیس لخوا څخه هغوی ته اعلانیږی.

۷: هغه مقامونه چی خالیونه ئی خالی پاتیږی د هغوی د ډکولو د پاره هغه غړي هیوادونه چی د هغوی د ماهرانو دوړه پای ته رسیدلی ده ددوی پر خای باندی د نوی کسانو نومونه دوی ته معرفی کولای شی او بیا نو د کمیټې غړی کولای شی ددغو کسانو شمولیت په کمیټه کی اعلان کړی.

۸: د کمیټې غړي پس له هغه نه چی د ملاکړو ملتونو د سازمان لخوا نه قبول شوه، د هغوی د معاش او اجورې برخه د ملاکړو ملتونو د منابعو لخوا څخه ورکول کیږی چی د هغوی د معاش اندازه د هغه مسولیتونو په مقابل کی ټاکل کیږی چی دغه کمیټی ته سپارل شوی ده چی څومره مهمی دندی پر مخ وړی.

۹: د اوسنۍ کنوانسیون د پریکړې سره سم دا د مکرو ملتونو د عمومي منشي دنده ده چې د کمیټې د دندو د اجرا د پاره ټول هغه لوازم او سامان چې وړته ضروري وبینې دوی ته برابر کړي او نورې اساتیاوې چې ئې د لاسه پوره وي دوی ته اماده کړي.

اتلسمه ماده:

غړي دولتونه ددغه کنوانسیون د نښه پر مخ بیولو په هکله ددغه کمیټې د لارې څخه د ملګرو ملتونو و عمومي منشي ته خپل اجرائیوی، قانونی او قضائي اجراآتو هغه راپور چې دوی جوړ کړي دی وړاندې کوي او ددغه کنوانسیون د نښه پراختیا د پاره باید دا شیان په نظر کې ونیسي.

الف: غړي دولتونه ددغه کنوانسیون د اجراد قانونی کیدو څخه یو کال وروسته خپل ریوټ جوړوي او وړاندې کوي.

ب: اوپس له هغه نه په هر و څلورو کلونو کې راپور جوړوي او یا هم د کمیټې د غوښتنې سره سم کله چې هغه وغواړي.

۱: په دغه ریوټونو کې باید ټول هغه ستونزې او عوامل شامل کړل شي کوم چې د کنوانسیون د مکلفیتونو پر اجراآتو باندې ئې اثر کړیدی.

نولسمه ماده:

۱: دغه کمیټه په خپل پروسیجر (د کار سیستم) او رول پخپله جوړوي.

۲: کمیټه به خپل کارمندان پخپله د دوو کلونو د پاره ټاکي.

شلمه ماده:

۱: ددغه کنوانسیون د -۱۸- مادې سره سم په هر کال کې کمیټه په نوړمال ډول د دوه اونیو په اوږدوکې خپله غونډه کوي او را رسیدلې را پورونه څیړي.

۲: دغه غونډه به د ملکرو ملتونو د سازمان په مقر (ودانۍ) کې جوړیږي او یا به هم بل مناسب ځای چې د کمیټې له خوا څخه ئې وړاندیز شوی وي.

یویشتمه ماده:

۱: کمیټه به د خپل اقتصادي او ټولنیز مشاورتي چارو په برخه کې د ملکرو ملتونو عمومي غونډې ته وړاندې کوي او هغوی به د خپلو کړنو او وړاندیزونو څخه خبروي، او هم به د هغه راپورونو په وسیله چې د غړو دولتونو څخه ئې ترلاسه کړې دي خپلې توصیې او وړاندیزونه وړاندې کوي. په دغه وړاندیزونو او توصیو کې کمیټه ټول هغه معلومات چې ئې د غړو دولتونو څخه ترلاسه کوي هم وړاندې کوي.

۲: د ملکرو ملتونو عمومي منشي را غلې پوښتنې چې کمیټې را ټول کړې دي د بنځو د مقام کمیسیون ته برود کاستوي (لیږدوي)

دوه ویشتمه ماده:

هغه مخصوصو سازمانونو او اجنسیو ته چې د بنځو په برخه کې کار کوي ددغه کنوانسیون په وسیله حق لري چې د بنځو په هکله خپل فعالیتونه وکړي او خپل د فعالیتونو اجراآت و کمیټې ته وړاندې کړي او کمیټه کولای شي چې دغه ډول سازمانونه و کار او فعالیتونو تشویق کړي او ددوی څخه پوښتنې ترلاسه کړي.

درویشتمه ماده:

هیڅ شی نشی کولای چی ددغه کنوانسیون د تثبیت شوی اصولو او کټو مخ ونیسی کوم چی د بنځو او نارینه وو د مساوی حقوقو په هکله شوی دی، چی هغه:

الف: د غړی دولت په قانون کی او یا

ب: یو بل داسی نړیوال کنوانسیون، پیمان یا موافقه چی پر دولت باندی قبوله کړل شوی وی

څلورم ویشتمه ماده:

غړي دولتونه دغه منی چی په ملی سطحه باندی ټول هغه ضروری اجراآت تر لاس لاندی ونیسی کوم چی ددغه کنوانسیون غوښتنی د هغه په وسیله تر سره شی. او هغه حقوق چی په دغه کنوانسیون کی لیکل شوی دی په رسمیت وپژنی.

پنځه ویشتمه ماده

١- اوسنی کنوانسیون به د ټولاسلیك کوونکو دولتونو پر مخ باندی خلاص وی.

٢- د ملګرو ملتونو عمومی منشی ددغه کنوانسیون امانتدار (ساتونکی) دی.

٣- دغه کنوانسیون د تصدیق کولو وړوسته د اجراوړ دی. هر کله چی دغه کنوانسیون تصویب شونو د هغه نه وړوسته د ملګرو ملتونو د عمومی منشی سره اینبودل کیږی.

٤- ددغه کنوانسیون سند د ټولو غړو دولتونو پر مخ باندی خلاص دی، ددغه کنوانسیون ټول سندونه او ضمایم به د ملګرو ملتونو د عمومی منشی سره په امانت کیښودل شی خو هر غړی دولت کولای شی چی هغه ته لاس رسنه ولری، او هم د کنوانسیون د لیکلی سند وړوسته دغه کنوانسیون د اجرا وړ بلل کیږی.

شپږ ویشتمه ماده:

۱- په دغه کنوانسیون به هغه وخت د غړو دولتونو د پاڼه د اجرا وړ ګڼل کیږي چې دغه سند د تسلیمیدو څخه یوه میاشت تیره شوی وي، دغه سند به د شلم تصدیق شوی سند په توګه د ملګرو ملتونو عمومي منشي ته وړاندې کیږي.

۲- د هر غړي دولت د پاڼه د کنوانسیون د اجرانیټه (د نافذیدو نیټه) هغه وخت دی چې دغه کنوانسیون د تصدیق کولو څخه وروسته د شلم سند په توګه باندې هغه د امانت په ډول وړاندې کړي او یوه میاشت وروسته د کنوانسیون مکلفیتونو و اجراآتو څرمن بلل کیږي.

اته ویشتمه ماده:

۱- کله چې د ملګرو ملتونو عمومي منشي دغه متن ټر لاسه کړ هغه ټولو غړو دولتونه ته وړکوي، دا به هغه سندوی چې ټولو غړو دولتونو تصویب کړیدی.

۲- د کنوانسیون په هکله هیڅ ډول نا سازګاري (اوښه خالي کول) او د هغه سره اختلاف ته اجازه نه ورکول کیږي.

۳- که هر غړي دولت و غواړي چې ددغه کنوانسیون د غړیتوب څخه ووزي او یا د هغه د مکلفیتونو څخه اوښه خالي کړي نو کولای شي چې په لیکلي توګه خپل وړاندیز د ملګرو ملتونو عمومي منشي ته وړاندې کړي، ددغه وړاندیز نیټه د هغه وخت نه شمیرل کیږي کوم چې لیکلي وړاندیز د ملګرو ملتونو عمومي منشي ته ورسیږي.

نهه ویشتمه ماده:

۱. که چیرته ددغه کنوانسیون د تفسیر او مانا په لحاظ د دوغړو هیوادونو ټر میان کومه ستونزه پیدا کیږي نو هر یو ددغه دولتونو څخه کولای شي چې خپل وړاندیز د دعوا په

شکل د منځکړېتوب د پاړه وړاندې کړی، که تر شپږو میاشتو خبرو، اترو وروسته بیا هم ددوی دغه ستونزه پای ته و نه رسیده او یوه خواهم د منځکړېتوب په هکله رضائیت نه څرګندوی نو دواړه خواوی به موافقه کوی چی خپل دعوا پانی د مینځکړېتوب د پاړه نړېوالی محکمی ته استوی چی په دی هکله به ددغه محکمی د پرېکړی انتظار باسی.

۲- که هر غړی دولت غواړی چی ددغه مادی دوهم بند قبول نکړی نو کولای شی چی د کنوانسیون د تصویب په وخت کی خپله غوښتنه وړاندی کړی. نو نور غړی دولتونه به د داسی دولت سره د دوهم بند د ژمنی په هکله کوم مکلفیت و نه لری.

۳- که هر غړی دولت و غواړی د دوهم بند په هکله کوم د نظر بدلون ړا ولی نو دوی کولای شی چی په انزادانه توګه باندی خپل د نظر بدلول په لیکلی پانه کی د ملګرو ملتونو عمومی منشی ته وړاندی کړی.

دیرشمه ماده :

دغه کنوانسیون چی په عربی، چینائی، انګریزی، فرانسوی، روسی او هسپانوی ژبو لیکل شوی دی یو شانی اعتبار لری او اصلی نسخی به ئی د ملګرو ملتونو د عمومی منشی سره د امانت په ډول پرتې وی.

د غړو دولتونو په شهادت سره دغه سند تصویب او لاسلیک کړل شو.

د افغانستان د بشر دحقوقو خپلواک
کمیسیون

کمیسیون مستقل حقوق بشر
افغانستان

Afghanistan Independent Human Rights Commission

د بڼځو په وړاندې د ټولو توپیرونو له منځه وړلو تړون

د ۱۹۷۹ دسامبر د ۱۸ نیټې مصوبه

د افغانستان د بشر دحقوقو دخپلواک کمیسیون له خپرونو څخه

دبڼځو دحقوقو دپراختیا څانګه